

Ο Ηγεμών

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : Φεβρουαρίου 17, 2011

«Άρχοντας αρετήν... το εκ φαύλης σπουδαίαν (πόλιν) παρασκευάσαι»

Μέσα στην πολιτική ομίχλη που βαραίνει τον ελληνικό ουρανό και δημιουργεί κλίμα αβεβαιότητας και απαισιοδοξίας, η καρδιά και η σκέψη αναζητά φωτεινές ακτίνες αλήθειας και ελπίδας μέσα στην Ιερή μας Παράδοση, μέσα στον αγιοπατερικό λόγο. Το ηγεμονικό πνεύμα του **Μεγάλου Φωτίου** (810-893μ.Χ.), οικουμενικού διδασκάλου και Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως - η ιερή του μνήμη τιμάται στις 6 Φεβρουαρίου - διαβλέπει πως η άσκηση της εξουσίας είναι αποτελεσματική και σωτήρια μόνο όταν είναι **ενάρετη**.

Η Πατριαρχεία του συνδέεται με τον εκχριστιανισμό των Σλάβων. Καρπός αυτού του έργου ήταν η βάπτισμα του ηγεμόνα της Βουλγαρίας Βόρι, ο οποίος έλαβε το χριστιανικό όνομα Μιχαήλ. Σ' αυτόν που αποκαλεί «*ευγενές και γνήσιο γέννημα των πνευματικών του ωδίνων*» απευθύνει, με ιδιαίτερη πατρική αγάπη, ο Πατριάρχης Φώτιος, **παραινετική επιστολή** για την άσκηση θεοφιλούς και επιτυχημένης ηγεμονίας.

Μια σταχυολόγηση των **συμβουλών του Αγίου** από την επιστολή του αυτή μπορεί να οδηγήσει σε μια αναλογική και γόνιμη σύγκριση με το σημερινό τρόπο άσκησης της εξουσίας στην ελληνική πραγματικότητα, που αλγεί από τα πολυποίκιλα πλήγματα μιας απαξιωμένης πολιτικής τακτικής, και συγχρόνως να δώσει απαντήσεις στα αμείλικτα και πολυώνυμα γιατί.

Όπως κάθε άνθρωπος, έτσι και ο ηγεμόνας πρέπει να τηρεί τις εντολές του Δεσπότη Θεού.

Ηγεμόνας προσευχόμενος είναι ενωμένος με τον Θεό και οικείος του. Η αρετή του άρχοντα φαίνεται αν μπορεί να μετατρέψει μια πόλη όχι τόσο από μικρή σε μεγάλη, όσο από φαύλη σε χρηστή.

Αδυσώπητος σ' εκείνους που διαπράττουν αδικήματα σε πρόσωπα και στην πολιτεία, γρήγορος στην αναζήτηση του δικαίου και στην αμερόληπτη απονομή του, συμπαθής στην αντιμετώπιση των εναντίον του αδικημάτων.

- Δεν υπάρχει ελαφρυντικό και δικαιολογία για τον άρχοντα που αδικεί.
- Οι φαύλοι στο περιβάλλον του άρχοντα αμαυρώνουν την εικόνα του.
- Ένας ηγεμόνας μπορεί να γίνει άριστος κριτής των άλλων, όταν ο ίδιος λογοδοτεί για τις πράξεις του κάτω από την επίβλεψη της συνειδήσεώς του

- και προσπαθεί να διορθώσει τα λάθη του.
- Ένας συνετός ηγεμόνας πρέπει ν' αποφεύγει τις υπερβολικές υποσχέσεις, να μην παραβαίνει τίποτα απ' όσα υποσχέθηκε, γιατί, όταν ψεύδεται, αναπόφευκτα θα θεωρηθεί ελεεινός.
 - Πρέπει να διορίζει ως άρχοντες ανθρώπους πλούσιους σε αρετές, να επαινεί τους άριστους, να διατηρεί την ομόνοια των υπηκόων χωρίς εξεγέρσεις, να εμπνέει την ασφάλεια στους δίκαιους και να αντιμετωπίζει τα προβλήματα των πολιτών με συμπάθεια και ευαισθησία.
 - Να προσέχει να μη διασυρθούν τα έθιμα και οι παραδόσεις της πατρίδας του.
 - Να θεωρεί άχρηστο τον χρυσό που είναι παγίδα φοβερή για κείνους που τον αγαπούν.
 - Οι καινοτομίες που δεν εισάγονται αριστοτεχνικά προκαλούν φόβο, δημιουργούν σύγχυση και ερεθίζουν το λαό.
 - Προσοχή στις απερίσκεπτες κουβέντες. Σταθερός στις απόψεις του, κύριος της γλώσσας του.
 - Την αιτία για όσα πάνε καλά πρέπει να την αποδίδει στον Θεό, να είναι πρότυπο αρετής και ευσέβειας για τους υπηκόους του, αλλά και να αποτελεί και για όλες τις γενιές των ανθρώπων που θ' ακολουθήσουν μια όμορφη και σπουδαία ευθάρρυνση, για την επιτέλεση ωραίων και σημαντικών έργων.

Οι παραινέσεις αυτές του Μεγάλου πατρός, «*πατρός παγκοσμίου*» όντως, προς τον Αρχοντα Βουλγαρίας είναι στοιχειοθετημένες και εμποτισμένες από το ελληνοχριστιανικό πνεύμα και βρίσκονται στον αντίποδα των χρησιμοθηρικών και αμοραλιστικών αντιλήψεων περί εξουσίας, όπως εκφράζονται στο περίφημο βιβλίο του Niccholo Machiavelli «ο Ηγεμών» και εφαρμόστηκαν μάλιστα επαυξημένες στη Δύση, κατά μίμηση δε και στον ταλαίπωρο αυτό τόπο.

Αν οι υποθήκες του ιερού Φωτίου φθάσουν σε ώτα ακουόντων, αρχόντων και αρχομένων, τότε έχουμε ελπίδες να διορθώσουμε τα λάθη μας και να χαρούμε αληθινά ελεύθερη πατρίδα.

Διαφορετικά, αν ο καθρέπτης της λαϊκής βούλησης είναι θολός από τις γκρίζες φιγούρες που τον ψευτογεμίζουν ή τα μάτια θαμπώσουν και δε διακρίνουν το αληθινό από το κίβδηλο, ποιός μπορεί να περισώσει τα συντρίμια του πολιτικού βίου;

(Βλ. **Φωτίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Ο Ηγεμών**, μετάφρ.-σχόλια Ιωάννης Πλεξίδα, έκδ. Αρμός, 2007. «Φωτίου του αγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως εκ της προς Μιχαήλ του Αρχοντα Βουλγαρίας επιστολής - Τι εστιν έργον άρχοντος», PG 102, 628A-696D. όπ. παρ.)

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Πηγή: «Η ΔΡΑΣΗ ΜΑΣ» Φεβ. 2011)